

EDITORIÁL

Zameranie predkladaného čísla *Journalu Socioterapie 2/2025: Sociálna spravodlivosť* sa orientuje na aktuálne priority v oblasti sociálnej spravodlivosti, kde primárne zaradujeme volebné právo, životné prostredie, (e)imigráciu, ekonomickú, kriminálnu a juvenilnú spravodlivosť tak, ako ju identifikuje *Národná asociácia sociálnych pracovníkov* (NASW). Sociálna spravodlivosť je jednou z kľúčových oblastí modernej sociálnej práce na jej mikro, mezo i makroúrovni. Východiskovou hodnotou sociálnej práce je presvedčenie o nevyhnutnosti spravodlivého zaobchádzania s každým klientom, bez ohľadu na jeho ekonomický status, znevýhodnenie, etnickú či náboženskú príslušnosť alebo životnú situáciu. V tomto kontexte aktuálnej spoločensko-politickej i environmentálnej situácie sa stáva úloha novodobej sociálnej práce nezastupiteľnou. Primárne pri ochrane a zabezpečení základných ľudských, ekonomických, politických práv, ale aj spravodlivého prístupu k prírodným, sociálnym a ekonomickým zdrojom či príležitostiam, ktoré explorujú bohaté možnosti intervencií sociálnej práce.

Túto optiku reflektujú i vedecké state predkladaného čísla. V úvodnej stati Martina Kášová ponúka historický pohľad na sociálnu spravodlivosť, analýzu tohto konceptu so zameraním na vybrané sociálne problémy a s využitím analytického rámca historicko-lingvistického prístupu. Následne sa autorky Zuzana Mičková a Jana Levická zameriavajú na identifikáciu psychosociálnych rizík v rodinách zapojených do rozvodového konania. Na problematiku sociálnej spravodlivosti nazerajú v kontexte riešenia výchovnej starostlivosti rodičov a uplatnenia preventívneho prístupu pri riešení rodinných sporov s cieľom minimalizovať psychickú záťaž detí. Kvetoslava Repková sa koncentruje na metodologické otázky a výskumné výzvy formujúce prax sociálnej práce. Upozorňuje na skutočnosť, že napriek vysokej obľube a miere využívania komparatívneho výskumu, mnohé jeho metodologické podotázky zostávajú aj v súčasnosti otvorené. Autorka sprostredkováva vybrané spôsoby, ako sa s týmito výzvami vysporiadať a približuje príklady medzinárodných komparatívnych platforiem analyzujúcich vybrané problematiky sociálnej politiky a sociálnej práce, ako je napr. spravodlivé odmeňovanie, zdravotné postihnutie, rodová rovnosť a i. Inkluzívnej praxi v kontexte školskej sociálnej práce sa venuje Michaela Skyba. Zdôrazňuje kľúčový význam sociálnej práce pri podpore sociálnej spravodlivosti, rešpektovania dôstojnosti, dodržiavania ľudských práv, antidiskriminačnej praxe a začlenenia klienta do sociálnych sietí v rámci komunít. Uvedené predpoklady sociálnej zmeny sú piliermi dobrej inkluzívnej praxe s možnosťou jej rozvoja prostredníctvom intervencií sociálnej práce. V závere časti venovanej vedeckým statiam sa Jana Čubírková fokusuje na problematiku šikanovania a jej riešenie prostredníctvom využitia zážitkových metód práce so žiakmi. Akcentuje potrebu budovania pozitívnej sociálnej klímy triedy v snahe skvalitniť medzil'udské vzťahy medzi žiakmi a podporiť ich empatiu, toleranciu a solidaritu.

Číslo je doplnené o podnetné recenzie. Recenzované monografie ponúkajú široké spektrum tém aktuálnych pre súčasnú sociálnu prácu, ako je Maslowova humanistická psychológia bytia, ekologický prístup v sociálnej práci zameraný na udržateľný životný štýl a environmentálne aspekty sociálnej práce, oblasť špecifik profesijného výkonu sociálnej práce v kontexte porúch autistického spektra, forenzná sociálna práca a i. Záver čísla tvorí prehľad správ z podujatí IESP FF PU prinášajúci bohatú paletu akademických aktivít rozvíjajúcich princíp internacionalizácie, sociálnu prepojenosť, charitatívny rozmer sociálnej práce a v neposlednom rade kľúčové kompetencie budúcich sociálnych pracovníkov a pracovníčok potrebných pre reflektovanie súčasných výziev praxe.

Beáta Balogová, Zuzana Poklembová, Michaela Skyba
(editorky)